



## Tlačová správa

Luxemburg 13. novembra 2018

### Nástroj pre utečencov v Turecku: rýchla reakcia v zložitých podmienkach, no na zabezpečenie optimálnej hodnoty za vynaložené prostriedky sú potrebné zlepšenia, konštatujú audítori EÚ

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov nástroj pre utečencov v Turecku, z ktorého sa poskytuje podpora pre utečencov a turecké hostiteľské komunity, zaistil v zložitej situácii rýchlu reakciu na krízu. Audítori hovoria, že humanitárne projekty pomohli vyriešiť základné potreby utečencov, nezabezpečili však vždy optimálnu hodnotu za vynaložené peniaze.

Vplyvom zvýšenia migračných tokov, najmä v dôsledku sýrskeho konfliktu, Turecko poskytuje útočisko najväčšej populácii utečencov na svete: takmer 4 miliónom ľudí. Patrí medzi nich aj 3,5 milióna Sýrčanov, z ktorých približne 94 % žije mimo utečeneckých táborov. Z nástroja sa poskytuje podpora na humanitárnu a inú pomoc, pričom EÚ a členské štáty poskytujú financovanie v celkovej výške 6 mld. EUR.

Audítori sa zamerali na riadenie prvej tranže financovania z nástroja (3 mld. EUR) a na doposiaľ dosiahnuté výsledky v rámci jeho humanitárnej zložky. Zistili, že v náročných podmienkach nástroj umožnil rýchlo zmobilizovať finančné prostriedky a tým rýchlo zareagovať. Nepodarilo sa však úplne dosiahnuť cieľ účinnej koordinácie tejto reakcie.

Všetky kontrolované humanitárne projekty zaistili pre utečencov užitočnú podporu, a to hlavne prostredníctvom hotovostnej pomoci, a väčšina z nich vyprodukovala plánované výstupy. V polovici z nich sa však ešte nepodarilo dosiahnuť očakávané výsledky a deväť z desiatich bolo potrebné predĺžiť. Náročné prevádzkové prostredie mimovládnych organizáciám bránilo v realizácii projektu podľa harmonogramu.

*„Nástroj dosiahol svoj cieľ, ktorým bolo zmobilizovať v priebehu dvoch rokov tri miliardy eur,“* uviedla **Bettina Jakobsen, členka Európskeho dvora audítorov zodpovedná za túto správu.** *„Existuje však priestor na zvýšenie efektívnosti humanitárnych projektov, a predovšetkým projektov hotovostnej pomoci. Nástroj by ešte stále mohol dosiahnuť optimálnejšiu hodnotu za vynaložené prostriedky.“*

Audítori uvádzajú, že Európska komisia určila prioritné potreby utečencov za pomoci komplexného posúdenia potrieb. Avšak pre rozdielne názory Turecka a EÚ na spôsob riešenia prioritných potrieb v oblasti komunálnej infraštruktúry a sociálno-ekonomickej podpory tieto oblasti neboli dostatočne pokryté.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov.

Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle [www.eca.europa.eu](http://www.eca.europa.eu).

## ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tlačový tajomník

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: [press@eca.europa.eu](mailto:press@eca.europa.eu)

@EUAuditors

[eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)

Z nástroja sa v zdravotníctve a v oblasti vzdelávania podporovali podobné druhy činností prostredníctvom rozličných platobných nástrojov. Tým sa skomplikovala koordinácia a na financovanie podobných projektov sa súbežne využívali rôzne štruktúry riadenia. V sektore zdravotníctva sa vyskytli pozitívne príklady, keď Komisia podporila prechod od humanitárnej k trvalejšej rozvojovej pomoci, takýto prechod sa však nerealizoval systematicky.

Audítori ďalej identifikovali priestor na zlepšenie, pokiaľ ide o efektívnosť humanitárnych projektov: Komisia systematicky a komplexne neposudzovala odôvodnenosť nákladov uvedených v rozpočte, nepriame náklady vyplatené partnerom, ktorí realizovali veľké projekty hotovostnej pomoci, boli vysoké a zálohové platby neboli zosúladené so skutočným finančným tokom projektov.

Komisia zaviedla primerané opatrenia na monitorovanie humanitárnych projektov. Najväčším obmedzením bolo odmietnutie tureckých orgánov udeliť prístup k údajom o príjemcoch dvoch projektov hotovostnej pomoci. Ani Komisia ani EDA nedokázali vysledovať príjemcov projektu od registrácie po vyplatenie.

Audítori odporúčajú Európskej komisii v budúcnosti:

- lepšie vyhodnotiť potreby utečencov v oblasti komunálnej infraštruktúry a sociálno-ekonomickej podpory,
- posilniť racionalizáciu a komplementárnosť pomoci,
- zaviesť stratégiu na prechod od humanitárnej k rozvojovej pomoci,
- zvýšiť efektívnosť projektov hotovostnej pomoci,
- spolu s tureckými orgánmi riešiť potrebu zlepšenia prevádzkového prostredia pre mimovládne organizácie,
- rozšíriť monitorovanie a vykazovanie v rámci nástroja pre utečencov v Turecku.

### **Poznámky pre redaktorov**

Vzhľadom na svoju polohu je Turecko pre mnohých utečencov cieľovou aj tranzitnou krajinou. Od začiatku sýrskej krízy sústavne poskytuje utečencom značnú podporu.

Turecko je s EÚ spojené od roku 1963 na základe dohody o pridružení. Európska rada udelila Turecku štatút kandidátskej krajiny na členstvo v EÚ v decembri 1999 a rokovania o pristúpení sa začali v roku 2005. Turecko je zďaleka najväčším príjemcom nástroja predstupovej pomoci EÚ, ktorý EÚ využíva na prípravu kandidátskych krajín na členstvo v EÚ, pričom v rokoch 2007 – 2020 z tohto nástroja dostalo viac ako 9 mld. EUR.

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe. Táto vysoká miera prijatia našich odporúčaní vyzdvihuje prínos našej práce pre občanov EÚ.

Osobitná správa č. 27 /2018 „Nástroj pre utečencov v Turecku: užitočná pomoc, no na zabezpečenie optimálnej hodnoty za vynaložené prostriedky je potrebné vykonať isté zlepšenia“ je k dispozícii na webovom sídle EDA ([eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)) v 23 jazykoch EÚ.